

Amendementen basisinkomen/negatieve inkomstenbelasting op het D66 concept verkiezingsprogramma 2021

Op het concept D66 verkiezingsprogramma 2021 zijn 6 amendementen ingediend die betrekking hebben op het basisinkomen. De eerste twee zijn ingediend door Deel de Welvaart via de Themaafdeling Sociaal-Liberalisme. De overige vier zijn ingediend door De Jong Democraten (Leonie Jansen).

Deel de Welvaart amendementen (D001 en D002)

De amendementen van Deel de Welvaart benoemen expliciet het invoeren van het basisinkomen als streven. Het eerste amendement bevat een uitgebreide uitleg van de essentie van het basisinkomen en de tweede is een sterk ingekorte versie daarvan.

Beide amendementen werden ontraden door het Landelijk Bestuur en zijn door het online congres verworpen.

Jong Democraten amendementen (D004 t/m D007)

De amendementen van de Jong Democraten betreffen de invoer van het basisinkomen in de vorm van een negatieve inkomstenbelasting c.q. verzilverbare heffingskorting. Drie van de amendementen bepleiten een verzilverbare heffingskorting ter vervanging van de AOW, de bijstand en de studiefinanciering. Dan is er een vierde allesomvattend amendement dat vraagt om een verzilverbare heffingskorting ter hoogte van het bestaansminimum. Dit amendement is in feite een belastingtechnische invulling van het basisinkomen, want het voldoet aan de vereisten daarvan. Het is onvoorwaardelijk (geen inkomens- of vermogenstoets en geen verplichtingen m.b.t. het aannemen of solliciteren naar werk) en voldoende om van te leven.

Deze amendementen werden positief geadviseerd door het Landelijk Bestuur en door het online congres overgenomen.

Conclusie

De conclusie is dat D66 als eerste partij in Nederland nu het streven naar de invoer van het basisinkomen heeft opgenomen in het verkiezingsprogramma. Het basisinkomen als concept wordt niet als zodanig benoemd, maar vervat in een belastingtechnische uitwerking, die aan het principe niets afdoet.

AMCVP.D001 Amendement Pre-advies: Ontraden

Titel Amendement: Het basisinkomen: waarom en hoe naar meer vrijheid en bestaanszekerheid

Indiener: thema-afd Sociaal-Liberalisme

Woordvoerder: Emiel Althuis

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 690

Voorgestelde tekst:

Een radicale hervorming van onze sociale zekerheid Ons stelsel van sociale zekerheid en belastingen is toe aan ingrijpende hervorming. Bijna een miljoen mensen in Nederland leven onder de armoedegrens en dat is onacceptabel. Kansengelijkheid is een illusie als dit niet wordt opgelost. Wij willen voldoende financiële zekerheid bieden voor een menswaardig bestaan. Daarom willen wij een stapsgewijze introductie van het onvoorwaardelijk basisinkomen; onafhankelijk van inkomen of vermogen, voldoende om van te leven en geen tegenprestatie vereist. Financiering komt uit het vervallen van vrijwel alle uitkeringen, toeslagen, aftrekposten en heffingskortingen, alsmede van een progressieve inkomstenbelasting en vermogensheffing. Bedrijven hebben baat bij het basisinkomen en kunnen bijdragen. Daarmee gaan de lagere- en middeninkomens er netto op vooruit en de hoogste inkomens gaan netto meer bijdragen.

Doelstellingen

- Armoede aanpakken en iedere ingezetene van Nederland
- bestaanszekerheid bieden
- (Extra) betaald werk lonend maken op ieder inkomensniveau
- Een simpel toegankelijk socialezekerheidsstelsel
- Meer individuele keuzevrijheid voor werk (betaald of onbetaald), ondernemerschap, samenlevingsvorm, creatieve invulling etc.

Verwachtingen:

- Meer tevredenheid met werk, creativiteit, ondernemerschap en gezondheid
- Hogere mobiliteit van mensen over banen en beroepen
- Ruimte voor opleidingen zonder hoge studieschulden
- Meer financiële onafhankelijkheid van werkgever en kostwinner thuis
- Kansengelijkheid verbetert en de sociale kloof versmalt
- Een efficiëntere overheid, die staat voor vertrouwen en goede dienstverlening
- Fraude met uitkeringen en toeslagen vrijwel uitgesloten
- Socialere en robuuster economie: beperking inkomensval bij economische neergang
- Meer financiële ruimte en waardering voor vrijwilligerswerk

Dit plan is ingrijpend en met risico's en daarom een stapsgewijze invoer met per stap evaluatie en wellicht bijsturing. Vervolgstappen zijn het onderbrengen in de verzilverbare heffingskorting van de regelingen voor de armsten (o.a. de bijstand) en de studiefinanciering, AOW en kinderbijslag. Uiteindelijk hebben we dan een volwaardig basisinkomen, waarmee we voldoen aan de financiële voorwaarden voor een samenleving waarin "we iedereen vrij laten en niemand laten vallen".

Toelichting:

De argumenten voor het toevoegen van het basisinkomen zijn verwoord in het amendement. Het is dé manier om effectieve en betaalbare bestaanszekerheid te bieden en de sociale kloof Concept-verkiezingsprogramma TK2021 - Concept-verkiezingsprogramma TK2021 te verkleinen. Wij verwachten dat kiezers zullen waarderen, dat wij ons duidelijk profileren met deze aantrekkelijke en verbindende visie. Het basisinkomen is simpel als concept, maar complex wat betreft uitwerking en implementatie. Daarom dit uitgebreide amendement. Als het wordt aangenomen zullen we graag met de Programmacommissie kijken hoe het kan worden ondergebracht in het verkiezingsprogramma.

Pre-advies: Ontraden

Toelichting:

Wij willen graag kijken naar de mogelijkheden om de verzilverbare heffingskorting te laten doorgroeien naar een negatieve inkomstenbelasting die een groot deel van de sociale zekerheid kan vervangen. Daarom adviseren we om amendement "op naar een NIB op sociaal minimum" over te nemen. Wij willen niet nu kiezen voor een onvoorwaardelijk basisinkomen. Tegenover de voordelen die de indieners verwachten staan ook grote nadelen. Het is minder goed mogelijk om de sociale zekerheid te richten op de mensen die het echt nodig hebben. De kosten van een basisinkomen zijn zeer hoog, het vergt grote belastingverhogingen en/of tekorten op de overheidsbegroting en leidt tot een fors verlies van werkgelegenheid.

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreeksessie terug te zien.

https://youtu.be/rlUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D002 Amendement Pre-advies: Ontraden

Titel Amendement: Met het basisinkomen naar meer vrijheid en bestaanszekerheid

Indiener: thema-afd Sociaal-Liberalisme

Woordvoerder: Emiel Althuis

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 703 t/m 705

Huidige tekst:

Als de effecten op bijvoorbeeld de economie, overheidsfinanciën en werkgelegenheid het toelaten, kijken we of het mogelijk is de verzilverbare heffingskorting te verhogen, om zo te zorgen voor meer inkomenszekerheid voor iedereen.

Voorgestelde tekst:

D66 wil meer doen dan alleen de toeslagenproblematiek oplossen. Zodra blijkt dat economie, overheidsfinanciën en werkgelegenheid het toelaten, brengen wij in stappen ook de bijstand, de tientallen regelingen voor de armsten, de studiefinanciering, de AOW en de kinderbijslag onder in de verzilverbare heffingskorting. Dit leidt uiteindelijk tot een onvoorwaardelijk basisinkomen dat meer vrijheid en bestaanszekerheid biedt, de sociale kloof verkleint en bijdraagt aan kansgelijkheid en vertrouwen tussen burgers en de overheid.

Toelichting:

Deze tekst geeft krachtiger dan de huidige tekst aan wat onze visie is achter de route, die wij zijn ingeslagen bij het vervangen van de toeslagen. Wij kiezen met een vorm van basisinkomen voor een simpel transparant belastingstelsel en een toekomst zonder armoede. Arbeid gaat lonen op ieder niveau, inkomensverschillen worden kleiner en er is meer individuele vrijheid bij keuzes voor werk (betaald of onbetaald), ondernemerschap, samenlevingsvorm, creatieve invulling enz. De uitleg van het basisinkomen vergt meer tekst; dit compacte amendement geeft de essentie weer en zet het op de agenda.

Pre-advies: Ontraden

Toelichting:

Wij willen graag kijken naar de mogelijkheden om de verzilverbare heffingskorting te laten doorgroeien naar een negatieve inkomstenbelasting die een groot deel van de sociale zekerheid kan vervangen. Daarom adviseren we om amendement "op naar een NIB op sociaal minimum" over te nemen. Wij willen niet nu kiezen voor een onvoorwaardelijk basisinkomen. Tegenover de vermeende voordelen staan ook grote nadelen. Het is minder goed mogelijk om de sociale zekerheid te richten op de mensen die het echt nodig hebben. De kosten van een basisinkomen zijn zeer hoog, het vergt grote belastingverhogingen en/of tekorten op de overheidsbegroting en leidt tot een fors verlies van werkgelegenheid.

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreeksessie terug te zien.

https://youtu.be/rlUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D004 Amendement Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Een verzilverbare heffingskorting voor studenten

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 270

Voorgestelde tekst:

Trapsgewijs zullen we de studiefinanciering, bijstand en AOW door een verzilverbare heffingskorting vervangen. De eerste stap hierin is een verzilverbare heffingskorting in voor alle studenten, die vóór 2030 zal worden ingevoerd. Deze compenseert minimaal de aanvullende beurs en de weggevallen toeslagen. In plaats van allerlei verschillende beurzen, kredieten, toeslagen en aftrekposten met ingewikkelde voorwaarden krijgt de student één bedrag op z'n rekening gestort.

Toelichting:

Zoals in het amendement, 'op naar een NIB op bestaansminimum staat', willen we op termijn een volledige versie van de negatieve inkomstenbelasting invoeren. De studiefinanciering voor studenten vervangen is hierin nog de gemakkelijkste, en daarom de eerste, stap: dit amendement maakt het systeem van de aanvullende beurs en de toeslagen overbodig. Dit maakt het studiefinancieringssysteem onvoorstelbaar veel simpeler. De student krijgt één bedrag gestort, in plaats van allerlei verschillende beurzen, kredieten, toeslagen en aftrekposten met ingewikkelde voorwaarden. En die simpelheid maakt het voor de overheid ook nog eens goedkoper.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

(amendement hangt samen met amendement "op naar een NIB op sociaal minimum")

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreeksessie terug te zien.

https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D005 Amendement Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: De bijstand als verzilverbare heffingskorting

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 628

Voorgestelde tekst:

Zoals in het hoofdstuk 'Het einde van het toeslagenstelsel, naar een nieuwe start' staat, streven we ernaar om op termijn ook de bijstand te vervangen door een verzilverbare heffingskorting die het sociaal minimum garandeert. Zo maken we het systeem eenvoudiger, stoppen we met het complexe rondpompen van geld en zorgen we voor meer inkomenszekerheid voor iedereen.

Toelichting:

zie voor toelichting, amendement 'op naar een NIB op bestaansminimum'. Dit amendement zorgt ervoor dat ons voorstel integraal in het verkiezingsprogramma belandt.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreeksessie terug te zien. https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D006 Amendement Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: Op naar een NIB op sociaal minimum

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 703 t/m 705

Huidige tekst:

Als de effecten op bijvoorbeeld de economie, overheidsfinanciën en werkgelegenheid het toelaten, kijken we of het mogelijk is de verzilverbare heffingskorting te verhogen, om zo te zorgen voor meer inkomenszekerheid voor iedereen.

Voorgestelde tekst:

We streven er naar de negatieve inkomstenbelasting op termijn verder te verhogen en zo een steeds belangrijkere rol te geven in onze sociale zekerheid. Zo maken we het systeem eenvoudiger, stoppen we met het complexe rondpompen van geld en zorgen we voor meer inkomenszekerheid voor iedereen. **We kijken, zodra de effecten op overheidsfinanciën en economie dit toelaten en er geen grote negatieve effecten op werkgelegenheid zijn, hoe de verzilverbare heffingskorting kan worden verhoogd tot uiteindelijk het bestaansminimum, zodat bijvoorbeeld de studiefinanciering, de bijstand en de AOW er toenemend in kunnen opgaan.**

Toelichting:

De verzilverbare heffingskorting van het plan van Van Weyenberg is een goed streven. Laten we ook de verdere stappen zetten naar een negatieve inkomstenbelasting die ons een alternatief biedt voor het huidige systeem van sociale zekerheden. Dit amendement pakt armoede aan en geeft elke Nederlander bestaanszekerheid, maar laat werk nog steeds lonend zijn. In 1984 heeft D66 zich voor het eerst uitgesproken voor het basisinkomen. De tijd van uitstellen is voorbij: laten we nu al de concrete stappen zetten om een negatieve inkomstenbelasting te hebben gecreëerd die iedereen helemaal vrijlaat, én niemand laat vallen.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

Met de verzilverbare heffingskorting hebben wij een ambitieus plan dat meer inkomenszekerheid biedt via een forse vereenvoudiging van het belasting- en toeslagenstelsel. Dit amendement biedt voor de toekomst een goed perspectief op een verdere vereenvoudiging.

Indien het amendement 'Met het basisinkomen naar meer vrijheid en bestaanszekerheid' wordt aangenomen, dan vervalt dit amendement.

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de insprekessie terug te zien.

https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316

AMCVP.D007 Amendement Pre-advies: Overnemen

Titel Amendement: De AOW als verzilverbare heffingskorting

Indiener: Leonie Janssen

Woordvoerder: Leonie Janssen

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 805

Voorgestelde tekst:

Zoals in het 'Het einde van het toeslagenstelsel, naar een nieuwe start' staat, streven we ernaar om op termijn ook de AOW-uitkering te vervangen door een verzilverbare heffingskorting die het sociaal minimum garandeert. Zo maken we het systeem eenvoudiger, stoppen we met het complexe rondpompen van geld en zorgen we voor meer inkomenszekerheid voor iedereen.

Toelichting:

zie voor toelichting, amendement 'op naar een NIB op bestaansminimum'. Dit amendement zorgt ervoor dat ons voorstel integraal in het verkiezingsprogramma belandt.

Pre-advies: Overnemen

Toelichting:

(hangt samen met amendement "op naar een NIB op sociaal minimum"

Noot: via deze link zijn de beraadslagingen tijdens de inspreeksessie terug te zien.

https://youtu.be/rIUr_IBIZUA?t=316